

توراه اور • پاراشاها תולדות • مامار 2

מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה וגו'...

آبهای بسیار عشق را خاموش نمی کنند

تقديم به افتخار

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

پدر ربّه، رب لیوی ییتسخاک

LikuteiTorah.com

پاراشای حسیدی

/likuteitorah.com/fa/torah-ohr/toldos/2

1 **מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה וגו' עד בוז יבוזו לו. ובזהר ח"ג [חלק ג'] דנ"ד ע"ב מים רבים דא הוא נהר עלאה דמניה נפקין נהרין לכל עיבר כו'.**

«آب‌های بسیار نمی‌توانند عشق را خاموش کنند، و غیره»، تا «בוז יבוזו לו (boz yavuzu lo) [بی‌گمان آن را به‌غنیمت خواهند گرفت]». و در زوهر (זהר)، جلد 3، صفحه 54b آمده است: «آب‌های بسیار»: این همان رود برتر است که رودها از آن به هر سو روان می‌شوند، و غیره.»

והנה הנהרות נמשכים מן המעיינות שהמעיינות נובעים מן התהום ומהם נמשכים הנהרות וכמ"ש השולח מעינים בנחלים והמעיינות נובעים מתחת לארץ אבל הנהרות נמשכים בגלוי ע"פ כל הארץ לכך התורה שנמשלה למים

اکنون، رودها از چشمه‌ها روان می‌شوند: چشمه‌ها از ژرفا می‌جوشند و رودها از آن‌ها جاری می‌شوند؛ چنان‌که نوشته شده است: «چشمه‌ها را به سوی نهرها روان می‌سازد.» چشمه‌ها از زیر زمین می‌جوشند، حال آن‌که رودها آشکارا بر پهنه سراسر زمین جاری می‌شوند. ازاین‌رو، تورات که به آب تشبیه شده است،

כמ"ש הוי כל צמא לכו למים יש בה בחי' מעיין והוא כמאמר חכים ולא בחכמה ידיעא שאינו מושג כלל כמשל המעיין שנובע מתחת לארץ ואינו ניכר ונגלה כ"כ [כל כד] ויש בה בחי' נהרות

چنان‌که نوشته شده است: «ای همه تشنگان، بیایید نزد آب»، در خود مرتبه چشمه را دارد. این همان مضمون گفته «حکیم است، اما نه با حکمتی شناخته‌شده» است: این حکمت اصلاً قابل‌درک نیست؛ همچون چشمه‌ای که از زیر زمین می‌جوشد و چندان آشکار و نمایان نیست. و در آن مرتبه رودها نیز هست،

וכמ"ש ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן כו' שזיו השכינה המתגלה בג"ע [בגן עדן] בהשגת רזין דאורייתא נמשך מבחי' נהר היוצא מעדן כו' ونמשך ומתחלק לכמה בחי' נהרות והמשכות פרטיים לכל אחד כפי השגתו כו'.

چنان‌که نوشته شده است: «و رودی از عدن بیرون می‌آمد تا باغ را آبیاری کند، و غیره»: زیرا تابش حضور الهی (שכינה, Shechinah) که در باغ عدن (גן עדן, Gan Eden)، در ضمن درک رازهای تورات، آشکار می‌شود، از مرتبه «رودی که از عدن بیرون می‌آمد، و غیره» جاری می‌شود؛ و این تابش فروفرستاده می‌شود و به مرتبه‌های بسیار رودها و جریان‌های جداگانه تقسیم می‌گردد، برای هر کس به‌اندازه درکش، و غیره.

2 ולכן נק' נהר לפי שבא ונמשך בגילוי להיות מושג לצדיקים וע"ז נאמר מים רבים לא יוכלו לכבות את

האהבה של כנס"י [כנסת ישראל] להקב"ה

ازاین رو آن را «رود» می‌نامند، زیرا می‌آید و به صورتی آشکار نازل می‌شود تا صالحان (צדיקים, tzaddikim) آن را دریابند. و درباره همین گفته شده است: «آب‌های بسیار نمی‌توانند عشق جماعت اسرائیل به قدوس متبارک (קב"ה / קודשא בריך הוא, Kudsha Brich Hu) را فرو نشانند.»

כי עם היות שזהו גילוי מדריגות עליונות מאד עכ"ז [עם כל זה] לא ישקיטו את האהבה שהנפש לא

תתמלא ותתרוה צמאונה ע"י גילוי זה לבד

زیرا هرچند این ظهور مراتب بسیار والا است، بااین‌همه عشق را آرام نخواهد کرد؛ چراکه نفس از راه این ظهور به‌تنهایی نه سرشار می‌شود و نه تشنگی‌اش فرو می‌نشیند.

וכמ"ש מי לי בשמים ועמך לא הפצתי בארץ כי שמים וארץ הם ג"ע [גן עדן] העליון והתחתון שבו

מתענגים הנשמות ע"י נהר היוצא מעדן כו' ועכ"ז [ועם כל זה] מי לי בשמים כו' כי ג"ע הוא רק לפי שעה

چنان‌که نوشته شده است: «چه کسی را در آسمان دارم؟ و جز تو، بر زمین، هیچ خواسته‌ای ندارم.» زیرا «آسمان» و «زمین» همان باغ عدن برین و زیرین (גן עדן, Gan Eden) هستند؛ جایی که نفوس به‌واسطه «رودی که از عدن بیرون رفت، و غیره» لذت می‌برند. بااین‌همه، «چه کسی را در آسمان دارم؟ و غیره»، زیرا باغ عدن فقط برای مدتی است.

אבל עיקר הגילוי יהיה לע"ל [לעתיד לבוא] בתח"ה [בתחיית המתים] וכמ"ש ומעין יצא מבית ה' שזהו למעלה

מעלה מבחי' נהר כו'

اما ظهور اصلی در روزگار آینده، هنگام رستاخیز مردگان، خواهد بود؛ چنان‌که نوشته شده است: «و چشمه‌ای از خانه‌ی ه' بیرون خواهد آمد»؛ چشمه بسیار، بسیار فراتر از مرتبه رود است، و غیره.

והיינו ע"י עסק התורה ומצות שעז"נ [שעל זה נאמר] ותרד העינה ותמלא כדה הם כ"ז ספרין דאורייתא

שהם נמשכים מבחי' המעיין בחי' חכים ולא בחכמה ידיעא שעיקר גילוי זה יהיה לע"ל [לעתיד לבוא]:

و این امر از راه اشتغال به تورات (תורה, Torah) و انجام فرمان‌ها (מצות, mitzvos) است؛ درباره آن گفته شده است: «و او به‌سوی چشمه فرود آمد و کوزه‌اش را پر کرد»: این‌ها بیست و چهار کتاب تورات‌اند که از مرتبه چشمه، یعنی مرتبه «حکیم، اما نه با حکمتی شناخته‌شده»، نازل می‌شوند؛ زیرا ظهور اصلی این مرتبه در روزگار آینده خواهد بود.

3 אך הנה כדי להיות המשכה וגילוי זה ע"י תומ"צ [תורה ומצות] מעשיות עז"נ [על זה נאמר] ותרד העינה

ותמלא כדה שזהו ע"י רבקה אמנו שהיא היא אשר ביכולתה להיות ותמלא כדה כו'.

اما برای آن که این فرودآوری و آشکارشدن از طریق تورات و فرمان های عملی (מצוות, mitzvos) تحقق یابد، درباره آن گفته شده است: «و او به چشمه فرود آمد و کوزه اش را پر کرد»؛ این امر به واسطه رفقه (רבקה)، مادر ما، صورت می گیرد، زیرا تنها اوست که توان آن را دارد که «کوزه اش را پر کند، و الی آخر».

ولهבין מהו בחי' רבקה י"ל [יש לומר] תחלה ענין בחי' יצחק כי הנה יצחק הוא לשון צחוק ותענוג והוא

גילוי תענוג העליון לצדיקים לע"ל [לעתיד לבוא] כמ"ש לויתן זה יצרת לשחק בו.

و برای فهم مرتبه رفقه (בחינה, bechinah)، نخست باید درباره مرتبه اسحاق (יצחק) توضیح دهیم. زیرا «اسحاق» بر خنده و لذت دلالت دارد، و او تجلی لذت برین برای صالحان (צדיקים, tzaddikim) در جهان آینده است؛ چنان که نوشته شده است: «این لویاتان را آفریدی تا با آن بازی کنی.»

4 ולכן יצחק הוא לשון עתיד כי הנה בחי' צחוק عשה לנו אלקים שבחי' גילוי תענוג זה נמשך ע"י שם

אלקים.

ازاین رو، نام «اسحاق» (יצחק, Yitzchak) در زمان آینده است؛ زیرا مرتبه «אלקים» برای ما خنده آفرید» [یعنی] این مرتبه، یعنی آشکارشدن لذت، به واسطه نام اלקים به پایین کشیده می شود.

והענין כי שמש ומגן הוי"ה אלקים ששם אלקים הוא המגן ונרתק על שם הוי"ה המהוה מאין ליש

שהנרתק הוא כסוי והעלם שלא יהי' [יהיה] גילוי שם הוי"ה

توضیح مطلب این است: «زیرا نام چهارحرفی (ה', Havayah) و نام اלקים (אלקים, Elokim) خورشید و سپرند.» نام اלקים سپر و غلافی بر نام ה' است؛ نامی که چیزی را از نیستی به وجود می آورد. غلاف، پوشش و پنهان سازی است تا نام ה' آشکار نشود.

רק ע"י לבוש והנרתק המסתיר עליו וכמשל اور וזיו השמש המאיר דרך מסך وפרגוד כמ"ש במ"א ע"פ

והבדילה הפרכת כו'

بلکه تنها از طریق پوششی و غلافی که آن را می پوشاند و پنهان می کند؛ مانند نور و فروغ خورشید که از پشت پرده و حائل می تابد، چنان که در جای دیگر درباره آیه «و پرده جدا خواهد کرد، ...» توضیح داده شده است.

**ומחמת נרתק ומגן זה נעשו הנבראים בחי' יש ודבר נפרד ובהתרבות הלבושים ע"י ק"ך צירופי אלקים
נמשך למטה בעשייה החשך וההסתר ביותר ועל כן ירדה הנשמה למטה להיות עובד אלקים**

و به سبب این غلاف و سپر، آفریده‌ها به صورت موجودیتی مستقل و جداگانه درآمدند؛ و با افزایش پوشش‌ها به واسطه ۱۲۰ ترکیب اَلקים، تاریکی و پنهان‌سازی هرچه بیشتر به پایین، در عالم عمل (عَشیة، Asiyah)، کشیده می‌شود. از این رو، نفس به پایین فرود آمد تا «خدمت‌گزار اَلקים» باشد،

**דהיינו לעבוד ולתקן את בחי' החשך וההסתר הנמשך משם אלקים לאהפכא חשוכא לנהורא וזהו אשר
ברא אלקים לעשות ופי' במדרש לעשות לתקן.**

یعنی بر تاریکی و پنهان‌سازی ناشی از نام اَلקים کار کند و آن را اصلاح نماید، تا تاریکی به نور بدل شود. و این همان «آنچه اَلקים آفرید تا انجام شود» است؛ و **مדרש** «تا انجام شود» را به معنای «اصلاح کردن» تفسیر می‌کند.

**(وهיינו לתקן) ההסתר הנמשך משם אלקים והוא ע"י בטול היש לאין שע"יז אתהפכא חשוכא לנהורא.
והיינו ע"י מס"נ [מסירות נפש] בתפלה וע"י תומ"צ [תורה ומצות].**

(یعنی اصلاح کردن) پنهان‌سازی ناشی از نام اَلקים؛ و این از راه خودنفی‌گری «هست» به «نیست» (بیتול، bittul) صورت می‌گیرد و به واسطه آن، تاریکی به نور بدل می‌شود. این کار از راه فداکاری تا پای جان (مסירות نפש، mesirus nefesh) در نماز و از راه تورات و فرمان‌ها (מצוות، mitzvos) انجام می‌شود.

**וזהו צחוק עשה לי אלהים שעיקר הצחוק ותענוג העליון נמשך ע"י שם אלקים כמשל הצחוק שעושים
השרים שהוא מדבר חדש**

و این است «اَلקים برای من خنده پدید آورد»: اصل خنده و لذت برین به واسطه نام اَلקים به پایین کشیده می‌شود؛ مانند خنده‌ای که شاهزادگان پدید می‌آورند و از چیزی نو و تازه برمی‌خیزد،

**כמו מלחמת הארי עם חיה אחרת שמהתחדשות נמשך הצחוק והתענוג כך בחי' בטול היש לאין זהו
ההתחדשות שהנברא שנעשה יש ודבר נפרד יוכל לבטל א"ע [את עצמו].**

مانند نبرد شیر با حیوانی دیگر؛ زیرا تازگی آن خنده و لذت را پدید می‌آورد. به همین‌سان، مرتبه خودنفی‌گری «هست» به «نیست»، همان تازگی است: آفریده‌ای که موجودیتی مستقل و جداگانه شده، می‌تواند خود را به خودنفی‌گری درآورد.

משא"כ אם לא היה שם אלקים מסתיר לא היה נמשך בחי' צחוק ותענוג זה כלל א"כ עיקר הצחוק והתענוג עשה לנו השם אלקים המסתיר ומעלים שבסבתו נמשך התענוג והיינו ע"י בטול היש לאין.

اما اگر نام **אלקים** (**אלקים**, Elokim) پوشانده نبود، این مرتبه (**בחینه**, bechinah) از خنده و لذت اصلاً به پایین کشیده نمی‌شد. پس اصل خنده و لذت را نام **אלקים** برای ما پدید آورد؛ همان نامی که می‌پوشاند و پنهان می‌کند، و به سبب آن، لذت به پایین کشیده می‌شود؛ یعنی از راه خودنفی‌گری (**بیטול**, bittul) «هست» به «نیست».

5 **وهנה עיקר הצחוק והתענוג מתגלה כשנשלם הבירור והתקון דשם אלקים וכמו במע"ב** [במעשה בראשית]

כתיב וירא אלקים את כל אשר עשה

اکنون، حقیقت خنده و لذت هنگامی آشکار می‌شود که پالایش و اصلاح نام **אלקים** (**אלקים**, Elokim) به پایان برسد. چنان‌که در آفرینش آمده است: «و **אלקים** همه آنچه را ساخته بود دید،

وهנה טוב מאד ויכולו השמים שבגמר כל המלאכה נתגלה התענוג משא"כ בעוד שלא נגמרה המלאכה אין התענוג מתגלה כ"א הוא עוסק לגמור המלאכה.

و «اینک، بسیار نیکو بود» و «آسمان‌ها کامل شدند»: با پایان‌یافتن همه کار، لذت آشکار شد؛ اما تا وقتی کار هنوز به پایان نرسیده بود، لذت آشکار نمی‌شود، بلکه او مشغول به پایان رساندن کار است.

כך עד"ז עכשיו העסק הוא להיות עובד אלקים לאהפכא חשוכא לנהורא ובגמר ושלימות הבירורים אזי
همین‌طور نیز اکنون، کار این است که «خدمت‌گزار **אלקים**» باشیم و تاریکی را به نور بدل کنیم؛ و با پایان‌یافتن و کامل‌شدن پالایش‌ها، آنگاه

כתיב ותחדש פני אדמה ישמח ה' במעשיו ויהיה גילוי הצחוק והתענוג ולכן נק' יצחק ע"ש [על שם]
העתיד שלעתיד יהיה גילוי צחוק ותענוג זה:

نوشته شده است: «و چهره زمین را نو می‌کنی»، «نام چهارحرفی (**ה'**, Havayah) از کارهای خویش شادمان خواهد شد»، و خنده و لذت آشکار خواهد شد. از این‌رو او را «اسحاق» (**יצחק**) می‌نامند؛ نامی که به آینده اشاره دارد، زیرا در آینده این خنده و لذت آشکار خواهد شد.

6 **وهנה ביצחק כתיב והנה יצחק מצחק את רבקה אשתו. פי' שכל הצחוק ותענוג עליון דיצחק הנ"ל הוא נמשך ע"י רבקה אשתו.**

اکنون درباره اسحاق (**יצחק**) نوشته شده است: «و اینک اسحاق با ربکا (**רבקה**)، همسرش، بازی می‌کرد.» یعنی تمام خنده و لذت والای اسحاق که پیش‌تر درباره‌اش سخن رفت، به واسطه ربکا، همسرش، نازل می‌شود.

כי הנה עיקר בחי' אתהפכא חשוכא לנהורא הוא שייך בנה"ב [בנפש הבהמית] **שבאדם שהיא צריכה בירור ותקון לעשות לתקן משא"כ הנשמה עצמה א"צ** [אין צריך / אינו צריך] **תקון**.

זیرا مرتبة اصلی تبدیل تاریکی به نور به نفیس حیوانی (נפש הבהמית, Nefesh HaBahamis) در انسان مربوط است؛ نفسی که به پالایش و اصلاح نیاز دارد، «تا بسازد» [یعنی] «تا اصلاح کند»؛ حال آن که خود نفس به اصلاح نیاز ندارد.

ונה"ב [ونפש הבהמית] **שרשה מחיות המרכבה פני שור וכו' וכמו שיש כח בהמרכבה להיות והחיות נושאות את הכסא כך יש כח בנה"ב** [בנפש הבהמית] **להיות בה**

و ریشه نفیس حیوانی در موجودات مقدس ارابه (חיות המרכבה, Chayos HaMerkavah) است، یعنی در چهره گاو و غیره. و همان گونه که در ارابه نیرویی هست تا «موجودات مقدس تخت را حمل کنند»، در نفیس حیوانی نیز نیرویی هست تا در آن...

וע"י עליות לנה"א [לنפש האלקית] **והיינו אחר הבירור של נה"ב** [נפש הבהמית] **משום ששרשה גבוה מאד נעלה מלפני מלך כו':**

و به واسطه آن، نفیس الهی به عروج هایی می رسد؛ یعنی پس از پالایش نفیس حیوانی، زیرا ریشه آن بسیار بلند و والا است، «از پیش پادشاه و غیره».

7 وبזה יובן ענין בחי' רבקה שהוא מלשון רבקות של שלש בקר או של ארבע ארבע דהפי' הוא חבור וקשור של שלש או ארבע בהמות

و با این بیان، معنای مرتبة ربکا (רבקה) روشن می شود. این نام از واژه «تیم گاوهایی به یوغ بسته» (רבקות, rivkos) گرفته شده است: سه تا سه تا گاو یا چهارتا چهارتا؛ زیرا معنایش پیوستن و به هم بستن سه یا چهار حیوان است.

יחדיו נק' רבקה וכך הוא בענין חיות המרכבה כשהן כלולים ומתייחדים יחד להיות והחיות נושאות הן בחי' רבקה של שלש בקר שהוא התכללות חג"ת [חסד גבורה תפארת] **פני ארי' [אריה] מבחי' חסד**.

با هم، [که] «تیم گاوهایی به یوغ بسته» (רבקה, rivkah) نامیده می شود. در مورد موجودات زنده ارابه (حיות המרכבה, Chayos haMerkavah) نیز چنین است: هنگامی که در یکدیگر مندرج و با هم یگانه می شوند، تا [چنین باشند که] «موجودات زنده حمل می کنند»، آنان مرتبة «تیم گاوهایی به یوغ بسته» از سه تا سه تا گاو هستند؛ یعنی درهم گنجانی مهر (חסد, Chesed)، قید و سخت گیری (גבורה, Gevurah) و زیبایی و هماهنگی (תפארת, Tiferes): چهره شیر از مرتبة مهر،

8 **ופני שור מבחי' גבורה כו'. ולפעמים הן של ארבע ארבע שהוא בחי' פני אדם שבחיות המרכבה שהן ד'**

בחי' חגת"מ [חסד גבורה תפארת מלכות].

و چهرهٔ گاو از مرتبهٔ قید و سخت‌گیری (גבורה, Gevurah) است و الی آخر. و گاهی چهار تا چهار تا هستند؛ این مرتبهٔ چهرهٔ انسان در میان موجوداتِ زندهٔ مرکبهٔ الهی (חיות המרכבה, Chayos haMerkavah) است، زیرا آنان چهار مرتبه‌اند: مهر (חסד, Chesed)، قید و سخت‌گیری، زیبایی و هماهنگی (תפארת, Tiferes) و فرمانروایی (מלכות, Malchus).

ועד"ז ארז"ל [אמר רבותינו זכרונם לברכה] **האבות הן הן המרכבה שהן ג' בחי' חג"ת** [חסד גבורה תפארת] **ודוד הוא רגלא רביעאה כו'.**

و به همین ترتیب، حکیمان ما گفتند: «پدران، خودِ مرکبه‌اند»؛ آنان سه مرتبهٔ Gevurah, Chesed و Tiferes هستند، و داوود (دוד) پای چهارم است و الی آخر.

וז"ש [זהו שכתוב] **במרכבת יחזקאל חوברים اשה אל אחותה שהן בבחי' חבור והתכללות שע"ז דוקא והחיות נושאות כו'**

و این همان چیزی است که دربارهٔ مرکبهٔ Yechezkel (יחזקאל) گفته شده است: «به یکدیگر پیوسته‌اند»؛ آنان در حالتی از پیوند و دربرگیری متقابل‌اند، زیرا دقیقاً از این راه است که «موجوداتِ زنده حمل می‌کنند و الی آخر».

משום שע"י ההתכללות וחבור המדות יחדיו ע"ז מתעלים וממשיכים מבחי' עליונה מאד ששם כל המדות כלולים יחדיו (עמ"ש בפ' נח בענין זה).

زیرا از راه دربرگیری متقابل و پیوندِ صفاتِ عاطفی (مדות, middos) با یکدیگر، آنان از این طریق تعالی می‌یابند و از مرتبه‌ای بسیار والا جذب می‌کنند؛ مرتبه‌ای که در آن همهٔ صفات با یکدیگر دربرگرفته شده‌اند. (آنچه را در پارشاس نوح دربارهٔ این موضوع توضیح داده شده است، بنگرید).

ועד"ז יובן בעבודת ה' באדם כשיש בחי' התכללות המדות אהוי"ר [אהבה ויראה] **והתעוררות רחמים על נפשו שירדה פלאים זהו נק' בחי' רבקה של שלש בקר שמדות נה"ב** [נפש הבהמית] **מתבררים מק"נ** [מקליפת נוגה] **ועולים לה'.**

و به همین ترتیب، در خدمتِ ה' از سوی انسان نیز این معنا فهمیده می‌شود: هنگامی که دربرگیری متقابلِ صفاتِ عاطفی، یعنی عشق و هیبت (אהבה وיראה, ahavah veyirah)، و برانگیختگیِ شفقت بر نفسِ او – که به‌شکلی شگفت‌انگیز فرود آمده است – وجود دارد، این مرتبه «ربکا»ی سه‌تا سه‌تا گاو نامیده می‌شود؛ زیرا صفاتِ نفسِ حیوانی (נפש הבהמית, Nefesh HaBahamis) از پوستهٔ نوگا (קליפת נוגה, kelipas nogah) پالایش می‌شوند و به سویِ ה' بالا می‌روند.

וזהו והנה רבקה יוצאת שיוצאת מק"נ [מקליפת נוגה] ואתהפכא חשוכא לנהורא ולפעמים היא של ארבע ארבע בהתכללות מדת מל' שהוא בחי' בטול וקבלת עול ועבודת עבד כי העבודה והיראה הן שני מצות כו'.

و این همان است که می‌گوید: «و اینک، ربکا (ربקה) بیرون آمد»؛ او از پوسته نوگا بیرون می‌آید و تاریکی به نور تبدیل می‌شود. و گاهی چهار تا چهار تاست، با دربرگرفتن صفت Malchus، که مرتبه خودنفی‌گری (ביטול, bittul)، پذیرش یوغ (קבלת עול, kabbalas ol) و خدمت یک بنده است؛ زیرا خدمت و هیبت دو فرمان (מצות, mitzvos) هستند و الی آخر.

وזהו שיצחק מצחק את רבקה אשתו דהיינו שבחי' יצחק שהוא התענוג שיתגלה לע"ל [לעתיד לבוא] הרי הוא נמשך את רבקה אשתו

و این همان است [که چرا] «Yitzchak (יצחק) با ربکای همسرش بازی می‌کرد»: یعنی مرتبه Yitzchak، که همان لذت (تענוג, taanug) است که در زمان آینده آشکار خواهد شد، «با ربکای همسرش» فرود آورده می‌شود.

(שהוא בחי' בירור דשם ב"ן [שם ב"ן] בגימטריא] בהמה דהיינו ע"י בירור נה"ב [נפש הבהמית] כשעולה למעלה מעלה להיות בבחי' רבקה כי למטה הוא ענפין מתפרדין אבל ע"י הברור אז נעשה התכללות כו')

(که مرتبه پالایش نام ب"ן [شם ب"ן, Ban] است؛ [که] ارزش عددی‌اش برابر با بهما (בהמה, behemah) [حيوان] است؛ یعنی از راه پالایش نفس حیوانی، هنگامی که بالاتر و بالاتر می‌رود تا در مرتبه ربکا قرار گیرد؛ زیرا در پایین، «شاخه‌هایی هستند که از هم جدا می‌شوند»، اما از راه پالایش، دربرگیری متقابل پدید می‌آید و الی آخر.)

ולכן ע"י דוקא ותرد העינה ותמלא כדה דהיינו שע"י בחי' בירור ובטול נפש הבהמית דוקא

و ازاین‌رو، دقیقاً از همین طریق است که «او به چشمه فرود آمد و کوزه‌اش را پر کرد»؛ یعنی، مشخصاً از طریق مرتبه پالایش و خودنفی‌گری (ביטول, bittul) نفس حیوانی (نפש הבהמית, Nefesh HaBahamis).

הנה ע"י העלאה זו נמשך להיות ירידה והמשכה בחי' ותמלא כדה היינו כ"ד ספרין דאורייתא.

از طریق این بالاروی، فرود و امتدادی پدید می‌آید؛ مرتبه «و کوزه‌اش را پر کرد»، یعنی بیست و چهار کتاب تورات.

כי הנה כל התורה נתלבשה בענינים גשמיים כמו מצות תרומות ומעשרות בצמח וזרע הארץ ומצות קרבנות בבע"ח [בבעלי חיים]

زیرا تمام تورات در امور مادی پوشیده شده است؛ مانند فرمان‌های ترمومت (terumos) [هدایای کاهنان] و מעשרות (maasros) [دهیک‌ها] که به گیاهان و بذر زمین مربوط‌اند، و فرمان قربانی‌ها که با حیوانات انجام می‌شود؛

וכן בכל המצות שכ"ז [שכל זה] הוא נלקח מק"נ [מקליפת נוגה] וע"י המצות מתבררים ונמשך עי"ז גילוי א"ס ב"ה אשר אנכי מצוך.

و نیز همه فرمان‌ها (מצוות, mitzvos) چنین‌اند؛ همه اینها از پوسته نوگا (קליפת נוגה, kelipas nogah) گرفته شده‌اند و به واسطه فرمان‌ها پالوده می‌شوند، و از این راه تجلی بی‌نهایت مطلق (אין סוף, Ein Sof)، که متبارک است، فرود می‌آید: «که من (אנכי, Anochi) به تو فرمان می‌دهم».

9 וזהו הנה אנכי נצב על עין המים דהיינו בבחי' ותרד העינה ותמלא כדה נמשך ממש בחי' אנכי שהוא סדכ"ס [סבה דכל סבות] שממנו נמשך המעיין כו'.

و این همان است که می‌گوید: «اینک من (אנכי, Anochi) کنار چشمه آب ایستاده‌ام»: یعنی در مرتبه «او به چشمه فرود آمد و کوزه‌اش را پر کرد»، خود مرتبه אנכי نازل می‌شود؛ همان علت همه علت‌ها که چشمه از آن جاری می‌شود و غیره.

ולכן כדי שיהי' [שיהיה] המשכה זו גילוי אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה בדברים גשמיים שמק"נ [שמקליפת נוגה] הוא דוקא ע"י בירור נה"ב [נפש הבהמית] תחלה

و از این‌رو، تا این افاضه ظهور نور بی‌پایان (אור אין סוף, Or Ein Sof)، متبارک باد او، در چیزهای جسمانی‌ای که از پوسته تابناک (קליפת נוגה, kelipas nogah) هستند تحقق یابد، این امر به‌خصوص از راه پالایش نفیس حیوانی (נפש הבהמית, Nefesh HaBahamis) و آن هم در آغاز، صورت می‌گیرد؛

שהיא ג"כ מק"נ [מקליפת נוגה] שאז אחר בירור והעלאה זו יוכל להיות המשכה וירידה זו (ועמ"ש כיוצא בזה ע"פ וספרתם לכם כו' וע"פ זכור את יום השבת).

زیرا نفیس حیوانی نیز از کליפת نוגה است؛ پس از این پالایش و برکشیدن، این افاضه و نزول می‌تواند تحقق یابد. (و آنچه به‌گونه‌ای مشابه درباره آیه «و برای خود بشمارید، و غیره» و نیز درباره آیه «روز سبت را به یاد آور» توضیح داده شده است، بنگرید).

וע"כ לא נתנה תורה למלאכים משום כלום יצה"ר [יצר הרע] יש ביניהם ואין שייך אצלם בירור ק"נ [קליפת נוגה] ואתהפכא חשוכא לנהורא

و از این‌رو تورا به فرشتگان داده نشد، زیرا «آیا در میان شما گرایش به بدی هست؟» پالایش کליפת نוגה و تبدیل تاریکی به نور به آنان مربوط نمی‌شود.

ולכן א"א להיות ג"כ אצלם המשכה זו מבחי' אשר אנכי מצוך ואע"פ [ואף על פי] שבודאי נמשך גילוי אלקות למלאכים הוא מבחי' ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן דבזה כתיב היושבת בגנים חברים שהם המלאכים מקשיבים לקולך.

و از این رو این افاضه از مرتبه «که من (انכי) به تو فرمان می‌دهم» نیز نمی‌تواند در میان آنان تحقق یابد. و هرچند بی‌گمان جلوه‌ای از الوهیت به فرشتگان افاضه می‌شود، این جلوه از مرتبه «و نهري از عدن بیرون آمد تا باغ را آبیاری کند» است؛ درباره آن نوشته شده است: «ای تو که در باغ‌ها ساکنی، یاران،» که فرشتگان‌اند، «به آواز تو گوش می‌سپارند.»

אבל גילוי בחי' ותרד העינה ותמלא כדה לא נמשך להם כ"א למטה דוקא. ולכן ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] עתידים צדיקים שיאמרו (המלאכים) לפניהם קדוש:

اما جلوه مرتبه «او به چشمه فرود آمد و کوزه‌اش را پر کرد» به آنان افاضه نمی‌شود، بلکه فقط به عوالم فرودین نازل می‌شود. و از این رو حکیمان ما گفته‌اند که در آینده **צדיקים** (tzaddikim؛ پارسایان) خواهند بود که (فرشتگان) در برابرشان «قدوس» می‌گویند.

10 וזהו מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה. פי' מים רבים הוא ההתבוננות שהאדם משיג ומתבונן בגדולת ה'

و این معنای «آب‌های بسیار نمی‌توانند عشق را خاموش کنند» است. مقصود از «آب‌های بسیار»، تأملی است که در آن انسان عظمتِ ه' را درمی‌یابد و درباره آن می‌اندیشد،

ביחוד"ע [ביחודא עילאה] **ויחוד"ת** [ויחודא תתאה] **בפסוק שמע ישראל ובשכמל"ו** [وبرוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד] **שמזה נמשך ואהבת בכל לבבך כו' ואהבה זו גדלה מאד להיות נפשו צמאה לה' בבחי' בכל מאדך בלי גבול.**

در یگانگی برتر (יחודא עילאה, yichuda ila'ah) و یگانگی فروتر (יחודא תתאה, yichuda tata'ah)، در آیه «بشنو، ای اسرائیل» و در «مبارک باد نام جلال فرمانروایی او تا ابدالابد»، از آن پدید می‌آید: «و دوست بدار... با تمام دل خود، و غیره». و این عشق بسیار عظیم می‌شود، تا آنجا که جانش در مرتبه «با تمام توان» تشنه ه' می‌گردد، بی‌حدومرز.

11 ולא יוכל להשקיט ולכבות צמאון האהבה זו ע"י המים רבים עצמן שהיא ההתבוננות הנ"ל שמשגי **ביחוד"ע** [ביחודא עילאה] **ויחוד"ת** [ויחודא תתאה]

و تشنگی این عشق را خود «آب‌های بسیار» نمی‌تواند فروبشناند و خاموش کند؛ یعنی همان تأملی که پیش‌تر گفته شد، که در آن یگانگی برتر (יחודא עילאה, yichuda ila'ah) و یگانگی فروتر (יחודא תתאה, yichuda tata'ah) را درمی‌یابد.

כי אם רץ לבך שוב לאחד הוא דוקא ע"י עסק התורה ומצות מעשיות שזהו בחי' אשר אנכי ממש מצוך.

بلکه «اگر دلت می‌دود، به یگانه بازگرد» به‌طور خاص از راه اشتغال به تורה و انجام عملی فرمان‌ها (מצות מעשיות, mitzvos ma'asiyos) است؛ و این همان مرتبة «آنچه من، خودِ انכי (Anochi؛ «من»)» به تو فرمان می‌دهم» است.

משא"כ בידיעה והתבוננות לבד הוא רק ידיעת מציאותו ולא בחי' אשר אנכי ממש מצוך שהוא כמו בחי' תפיסה במהו"ע [במהותו ועצמותו] כביכול ע"י המצות מעשיות דרמ"ח פקודין אינון רמ"ח אברי' [אברים] דמלכא.

اما از راه شناخت و تأمل تنها، صرفاً از وجود او آگاهی حاصل می‌شود، نه از مرتبة «آنچه من، خودم، به تو فرمان می‌دهم»؛ این مرتبه مانند آن است که به‌واسطه فرمان‌های عملی، ذات او را، به‌اصطلاح، در دست بگیریم؛ زیرا «۲۴۸ فرمان، ۲۴۸ اندام پادشاه‌اند».

יתר על כן افילו ההשגות שבג"ע [שבגן עדן] שהיא השגת מהות זיו השכינה ממש ולא מציאותו לבד עכ"ז [עם כל זה] עז"נ [על זה נאמר] מים רבים הנמשכים מנהר היוצא מעדן כו'

افزون بر این، حتی دریافت‌های روح‌ها در گان عدن (גן עדן, Gan Eden) که دریافتِ ماهیتِ خودِ پرتوِ حضورِ الهی (שכינה, Shechinah) است و نه صرفاً آگاهی از وجود آن، بالاین‌همه دربارهٔ آن‌ها گفته می‌شود: «آب‌های بسیار» که از «رودی که از عدن بیرون آمد، و غیره» جاری می‌شوند،

לא יוכלו לכבות את האהבה דבחי' רבקה בכל לבבך ומאדך הנ"ל וכמ"ש מי לי בשמים וגו'
«نمی‌توانند عشق [مرتبة ریوکا (ربקה)، یعنی عشق «با تمام دل» و «با تمام توان» را که پیش‌تر گفته شد، خاموش کنند؛ چنان‌که نوشته شده است: «در آسمان چه کسی را دارم، و غیره».

כי הגלוי שבג"ע [שבגן עדן] נקרא רק זיו והארה בלבד ونק' לקבל פרס לשון פרוסה כמ"ש במ"א.
زیرا جلوه‌ای که در گان عدن آشکار می‌شود، تنها پرتو و درخششی نامیده می‌شود و «دریافتِ پاداش» خوانده می‌شود؛ واژهٔ **פרס** (peras) که با **פרוסה** (perusah)، به‌معنای «تکه‌ای»، هم‌ریشه است؛ چنان‌که در جای دیگری توضیح داده شده است.

אבל האהבה הנ"ל היא למהו"ע [למהותו ועצמותו] ית' וזה שלא ע"מ [על מנת] לקבל פרס כו' וזהו ונהרות לא ישטפוה

اما عشقِ یادشده متوجهِ ذاتِ مبارکِ خودِ اوست، و این همان «نه برای دریافتِ پاداش، و غیره» است. و این است معنای «و رودها آن را غرق نخواهند کرد»،

כי בעבר הנהר ישבו אבותיכם שבחי' אה"ר [אהבה רבה] הנ"ל היא מגעת למעלה אפילו מבחי' הנהר הנ"ל שהוא מקור כל הנהרות כו' וא"כ ודאי ונהרות לא ישטפוה:

זیرا «پدرانتان در آنسوی رود ساکن بودند»: مرتبة عشق عظیم یادشده حتی از مرتبة آن رود یادشده، که سرچشمه همه رودهاست، بالاتر می‌رسد، و غیره؛ پس بی‌گمان «رودها آن را غرق نخواهند کرد».

12 אך אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה בוז יבוזו לו. פי' אם הוא לשון כאשר שיש אם שאינו משמש בלשון ספק אלא בלשון ודאי.

اما «اگر مردی همه دارایی خانه‌اش را در راه عشق ببخشد، [آن را بی‌گمان به غنیمت خواهند گرفت]» (בוז יבוזו לו, boz yavuzu lo). مقصود این است که «اگر» به معنای «هنگامی که» است؛ زیرا گاهی «اگر» نه برای بیان شک، بلکه برای بیان یقین به کار می‌رود،

כמו אם כסף תלוה. ואם יהיה היובל שאין זה לשון ספק אלא שבודאי יהיה הדבר ויבא.

چنان‌که در «اگر پول قرض بدهی» و «و اگر سال یوبیل فرا رسد»؛ در اینجا این تعبیر بیانگر شک نیست، بلکه آن امر بی‌گمان واقع خواهد شد و فرا خواهد رسید.

13 ולשון אם כאן אינו אלא לשון כאשר. פי' כאשר כסף תלוה את העני לא תהיה לו כנושה וכן כאשר יהיה היובל.

و واژه «اگر» در اینجا چیزی جز بیان «هنگامی که» نیست. یعنی: «هنگامی که به نیازمند پول قرض می‌دهی»، «برای او چون بستانکار مباح»؛ و نیز: «هنگامی که یوبیل باشد».

וכמו כן אם יתן איש פי' כאשר יתן איש זה הקב"ה שיתן בודאי והיינו לעתיד שיתן הוא לשון עתיד שלעתיד לבא יתן את כל הון ביתו שבזמן הזה אינו בא לידי גילוי כ"א לעתיד דוקא.

و به همین ترتیب، «اگر مردی ببخشد» یعنی «هنگامی که مردی ببخشد»: این مرد قدوس متبارک (קב"ה / קודשא בריך הוא, Kudsha Brich Hu) است که بی‌تردید خواهد بخشید؛ یعنی در آینده، زیرا «خواهد بخشید» بیانی در زمان آینده است. در روزگار آینده، او «همه دارایی خانه‌اش» را خواهد بخشید؛ چیزی که در زمان حاضر به ظهور نمی‌رسد، بلکه فقط در آینده، به‌خصوص، آشکار خواهد شد.

אך הגם שאין זה בגלוי עכשיו מ"מ נמשך הוא ממש בחי' זו ע"י תורה כ"ד ספרים דאורייתא ומצות מעשיות שהם בחי' והיו הדברים האלה אשר אנכי מי שאנכי ממש נמשך עי"ז.

בاین حال، هرچند این مرتبه اکنون آشکار نیست، همین مرتبه از طریق تورات، یعنی بیست و چهار کتاب تورات (Torah، تורה)، و فرمان‌های عملی (מצוות، mitzvos) به پایین کشانده می‌شود؛ این‌ها مرتبه «و این سخنان که من (Anochi، انכי) [به شما فرمان می‌دهم] خواهند بود» هستند: آن‌که حقیقتاً «من» است، از همین طریق به پایین کشانده می‌شود.

14 **וזהו מצוך לי** [לשון] **צוותא וחבור**. **וזהו בא"י** [ברוך אתה ה'] **אמ"ה** [אלקינו מלך העולם] **אק"ב** [אשר קדשנו במצותיו] **אתה היינו מהו"ע** [מהותו ועצמותו] **ית' ברוך ونמשך בבחי' שם הוי' המתלבש בע"ס** [בעשר ספירות] **יו"ד** **בחכמה כו'**

و این [دلیل آن است که] «**מצוך** (metzavecha) [به تو فرمان می‌دهد]» را به کار می‌برد؛ تعبیری از «**צוותא** (tzavsa) [بهم‌بودن و پیوند]». و این [برکت] «مبارک هستی تو، ه'، **אלקינו**، پادشاه جهان، که ما را تقدیس کرده‌ای» است: «تو» خود ذات مبارک اوست؛ «مبارک» [یعنی] فرودآمدن به مرتبه نام Havayah، که در ده مرتبه از مراتب تجلی (Sefiros، سفירות) پوشیده است؛ یود (יוד، yud) در حکمت (חכמה، Chochmah) و جز آن،

עד שנמשך להיות מלך העולם בבחי' מל' מקור דבי"ע **وهוא** **אשר** **קדשנו** **אשר** **לשון** **ענג** **כמו** **באשרי**

تا آنجا که امتداد می‌یابد و «پادشاه جهان» می‌شود، در مرتبه فرمانروایی (ملכות، Malchus)، سرچشمه عالم آفرینش (برایا، Beriah)، عالم صورت‌بخشی (יצירה، Yetzirah) و عالم عمل (عשיה، Asiyah). و این همان «**אשר** (asher)، که ما را تقدیس کرده است» است: «**אשר**» تعبیری از لذت است، چنان‌که در «خوشبختم (באשרי، be'ashri)».

כי **אשרוני** **وهוא** **בחי' תענוג** **וצחוק** **העליון** **שיתגלה** **לע"ל** [לעתיד לבוא] **בפ"מ** [בפועל مמש] **כשיתן** **הון** **ביתו** **כו'** **הוא** **نמשך** **עכשיו** **مמש** **כי** **היום** **לעשותם** **ولمחר** **לקבל** **שכرم**.

زیرا دختران مرا خوشبخت خوانده‌اند.» و این مرتبه لذت و خنده برین است که در عصر آینده، در واقعیت عینی، آشکار خواهد شد؛ آن‌گاه که او «ثروت خانهاش و مانند آن» را ببخشد. این امر اکنون، به راستی، به پایین امتداد می‌یابد، زیرا «امروز برای انجام دادن آنهاست و فردا برای دریافت پاداششان.»

15 **וענין פי' ברכה זו** **שצ"ל** **הוא** **עד"מ** **אם** **רוצה** **אדם** **להאיר** **למרחוק** **او** **بمקום** **חשך** **ואפילה** **צריך**

و معنای این برکتی که باید بر زبان آورد چنین است؛ به‌عنوان مثالی: اگر کسی بخواهد در فاصله‌ای دور، یا در مکانی تاریک و تیره، روشنایی بتابد، باید

להדליק אבוקה גדולה ולהוסיף על האור בכדי שיגיע אורו גם למרחוק וכך כדי שיגיע האור והגילוי בעשי' [בעשיה] הגשמי' [הגשמיים / הגשמיות / הגשמית] צריך להוסיף אור האבוקה וזהו הברכה כו'.

مشعلی بزرگ بیفزود و بر نور بیفزاید تا نورش به نقاط دوردست نیز برسد. به همین سان، برای آنکه نور و آشکارگی به عالم عمل (عשיه, Asiyah) در مرتبه جسمانی برسد، باید نور مشعل افزایش یابد؛ و این همان برکت است و الی آخر.

ולכן ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] חייב אדם לברך מאה ברכות בכ"י [בכל יום]. וכמ"ש בזוהר ר"פ חיי שרה דקכ"ג ע"א. שהוא המשכה מאתר עלאה סדכ"ס [סבה דכל סבות] כו'.

و از همین رو، حکمای ما گفتند: «بر هر انسانی واجب است که هر روز صد برکت ادا کند.» و چنانکه در زوهر (זהר)، در آغاز پاراشای חיי שרה، صفحه 123a آمده است: این، امتداد و فرودآوردنی است از جایگاه برین، علت همه علتها، و الی آخر.

16 והנה ע"ז ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] יפה שעה א' בתשובה ומעש"ט [ומעשים טובים] בעוה"ז מכל חיי העוה"ב [העולם הבא] כי ג"ע [גן עדן] הוא רק זיו השכינה

اکنون، درباره این امر، حکیمان ما گفتند: «یک ساعت بازگشت (תשובה, teshuvah) و اعمال نیک در این جهان بهتر از تمام زندگی جهان آینده است؛» زیرا باغ عدن (גן עדן, Gan Eden) تنها پرتوی از حضور الهی (שכינה, Shechinah) است،

ולכן לא יוכל לכבות את האהבה אבל המשכה זו היא מבחי' מהו"ע [מהותו ועצמותו] ולא זיו לבד ולכן נק' הון ביתו. דהנה כתיב בחכמה יבנה בית.

و ازاین رو، این پرتو نمی تواند عشق را خاموش کند. اما این فرودآوردن فیض از مرتبه ذات خود اوست، نه صرفاً از پرتوی او؛ و ازاین رو «دارایی خانه او» نامیده می شود. زیرا نوشته شده است: «با حکمت خانه ای بنا می شود.»

פי' אותיות התורה נק' בתים כמ"ש בס"י [בספר יצירה] שני אבנים בונות שתי בתים. ולכך נק' ת"ח [תלמיד חכם / תלמידי חכמים] بنאים שעוסקים בבנינו ש"ע [של עולם].

یعنی، حروف תورات (תורה, Torah) «خانه ها» نامیده می شوند، چنانکه در سفر یצירה (ספר יצירה, Sefer Yetzirah) آمده است: «دو سنگ، دو خانه می سازند.» ازاین رو، عالمان تورات «سازندگان» نامیده می شوند، زیرا به ساختن جهان مشغول اند.

17 והנה בחי' חכמה הוא חכים ולא בחכמה ידיעא שהוא למעלה מבחי' ונהר יוצא כמש"ל [כמה שכתוב לעיל] ובתבונה

اکنون، مرتبه حکمت (חכמה, Chochmah) «حکیم است، اما نه با حکمتی شناخته شده»؛ این مرتبه از مرتبه «و نهري بیرون آمد» بالاتر است، چنانکه پیش تر توضیح داده شد. «و با فهم»

יתכונן הוא מ"ש ולתבונתו אין חקר ובדעת חדרים ימלאון כל הון יקר ונעים והוא בחי' תענוג עליון הגנוז ומלובש בהתורה כמ"ש אני תורתך שעשעתי.

استوار می‌شود» همان چیزی است که گفته شده: «فهم او به کاوش در نمی‌آید.» «و با شناخت، حجره‌ها از هر گنج گران‌بها و دلپذیر آکنده می‌شوند»: این مرتبه لذت برین (تענוג, taanug) است که در تورات نهفته و در آن پوشیده شده است، چنان‌که نوشته شده: «از تورات تو لذت می‌برم.»

18 וזהו בחי' הון ביתו שנמשך ע"י הדעת כי דעת ל' [לשון] חבור כמו והאדם ידע והיינו שמחבר וממשיך בחי' תענוג עליון ממקור התענוגים בחו"ב [בחכמה ובינה] דאורייתא מחכמה נפקת.

و این همان مرتبه «ثروت خانه او» است که به واسطه شناخت (دעת, Daas) فروفرستاده می‌شود؛ زیرا «شناخت» تعبیر پیوند است، چنان‌که آمده است: «و آدم شناخت». یعنی پیوند می‌دهد و مرتبه لذت برین (تענוג, taanug) را از سرچشمه لذت‌ها به حکمت (חכמה, Chochmah) و فهم (בינה, Binah) تورات فرومی‌کشاند، [زیرا] «تورات از حکמה صادر می‌شود».

وهוא ע"ד מ"ש בספר הבהיר דהע"ה [דוד המלך עליו השלום] היה מחבר תורה שלמעלה בהקב"ה וגילוי זה יהיה בפו"מ [בפועל ממש] לע"ל [לעתיד לבוא] שיתן איש אתכל הון ביתו הון יקר ונעים.

و این مانند آن چیزی است که در کتاب سیفر هبیهیر (ספר הבהיר, Sefer HaBahir) آمده است: داوود (דוד, David) پادشاه، که سلام بر او باد، تورات بالا را به ه' پیوند می‌داد. و این مکاشفه در آینده، به‌طور بالفعل، تحقق خواهد یافت؛ آن‌گاه که «مردی همه ثروت خانه‌اش را خواهد داد»، «ثروتی گران‌بها و دل‌انگیز».

19 וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] עתיד הקב"ה להנחיל לכל צדיק ש"י עולמות וזהו בחי' ההון יקר כי יקר ג"כ גימטריא יש

چنان‌که حکیمان ما گفتند: «در آینده، קב"ה (קב"ה / קודשא בריך הוא, Kudsha Brich Hu) هر پارسا (צדיק, tzaddik) را وارث ۳۱۰ عالم خواهد کرد؛ و این همان مرتبه «دارایی گران‌بها» است، زیرا واژه یקר (yakar) [گران‌بها] نیز از نظر عددی با יש (yesh) [هستی؛ ۳۱۰] برابر است.

ולכן נאמר אם יתן אי"ש א' י"ש שהמשכת ש"י עולמות נמשכים מן אלופו של עולם וכמ"ש אאלפך חכמה אאלפך בינה.

و از این‌رو گفته شده است: «اگر مردی (ایش, ish) ببخشد»: איש از حرف الف (א', aleph) [و] יש تشکیل شده است؛ زیرا نزول ۳۱۰ عالم از سرور جهان (אלופ, Aluf) سرچشمه می‌گیرد، چنان‌که نوشته شده است: «حکمت (חכמה, Chochmah) را به تو می‌آموزم (اאלפך, a'alefcha)، فهم (בינה, Binah) را به تو می‌آموزم.»

ונאמר קנה חכמה קנה בינה ב"פ [ב' פעמים] **קנה גימטריא י"ש שכ"ז** [שכל זה] **נמשך מבחי' האלף האלף**
כו':

و نیز گفته شده است: «حکمت (حکמה) را به دست آور (کנה, kneh), فهم (بیנה) را به دست آور»: واژه کנה (kneh) که دو بار آمده است، از نظر عددی برابر با **יש** است؛ زیرا همه این‌ها از مرتبه حرف **א'**، «به تو می‌آموزم، و مانند آن»، سرچشمه می‌گیرد.

20 והנה בחי' גילוי זה הוא מרוה צמאון האה"ר [האהבה רבה] **הנ"ל וזהו בוז יבוזו לו ל'** [לשון] **ביזה ושלל וכמו**
אדם הבוזז וחוטף דבר יקר הערך

اکنون این مرتبه از تجلی، تشنگی عشق عظیم یادشده در بالا را فرو می‌نشانند. و این همان «**בוז یבוזو לו**» (boz yavuzu lo) است؛ تعبیری به معنای غارت و غنیمت، مانند کسی که چیزی گران‌بها را به یغما می‌برد و می‌قايد،

כמו ביזה اوצרות יקרים שבוזז וחוטף משום שמא אין ראוי שיתנו לו דרך נתינה ע"כ בוזז וחוטף
לגודל תשוקתו לזה.

مانند غارت گنجینه‌های گران‌بها؛ غارتگر آن‌ها را به یغما می‌برد و می‌قايد، زیرا شاید شایسته نباشد که آن را به صورت هدیه به او بدهند؛ ازاین‌رو، از شدت اشتیاقش به آن، غارت می‌کند و می‌قايد.

21 וכך הוא בהתגלות اوצרו הטוב שהוא בחי' סדכ"ס [סבה دכל סבות] **אשר עין לא رאתה אלקים זולתך. ונק'**
הון ביתו ע"כ כאשר יומשך ויתן גילוי اوצרות אלו אזי בוז יבוזو עד"מ.

و همین‌طور است در مورد آشکار شدن «گنجینه نیکوی او»، که همان مرتبه [bechinah] **(بחינה, bechinah)** «علت همه علت‌ها» است؛ [که درباره‌اش گفته شده است،] «هیچ چشمی، ای **אלקים** (Elokim)، جز تو ندیده است.» و «دارایی خانه او» نامیده می‌شود. ازاین‌رو، هنگامی که آشکارسازی این گنجینه‌ها به پایین کشیده و عطا شود، آنگاه، به‌طور تمثیلی، «غارت می‌کنند» (**בוז یבוזو**, boz yavuzu).

ובחי' זו עכשיו היא שמחת הנפש בעסק התורה ומצות אחר הצמאון ואה"ר [ואהבה رבה] **בק"ש** [בקریאת
שמע] **אשר יעורר האדם בנפשו להיות מי לי בשמים כו' ומים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה.**

و اکنون، این **בחינה**، شادی نفس در اشتغال به توره (תורה, Torah) و فرمان‌ها (מצות, mitzvos) است؛ پس از تشنگی و عشق عظیمی که انسان در نفس خویش، هنگام قرائت **שמע** (Shema)، برمی‌انگیزد، تا [در حالت] «در آسمان چه کسی را دارم و...» باشد، و «آب‌های بسیار نمی‌توانند عشق را خاموش کنند.»

זאת ישים אל לבו כי הדברים האלה הן ד"ת [דברי תורה] ומצות הם הם בחי' גילוי הון יקר הנ"ל.

این را به دل بسپارد: این امور، یعنی کلماتِ توره و فرمان‌ها، خود همان مرتبهٔ آشکار شدنِ «داراییِ گران‌بهای» یادشده در بالا هستند.

22 וכמ"ש יראת ה' היא אוצרו ולזאת ישמח לבו בשמחה ובטוב לבב מרוב כל. וזהו ותרד העינה ותמלא כדה ותעל.

چنان‌که نوشته شده است: «هیبتِ ה' (Havayah) گنجینهٔ اوست.» از این رو دلش باید با شادی و خوشیِ دل، «از فراوانی همه‌چیز»، شادمان شود. و این همان است که می‌گوید: «به چشمه فرود آمد، کوزه‌اش را پر کرد و بالا آمد.»

שע"י כ"ד ספרים דאורייתא עם היות שזהו בחי' שוב וירידה שנתלבשו בעשיה גשמית הנה עי"ז אדרבה ותעל גם למעלה מאה"ר [מאהבה רבה] הנ"ל דבחי' רבקה כו'

زیرا به واسطهٔ بیست و چهار کتاب توره، با آن‌که این مرتبه، مرتبهٔ بازگشت و نزول است، زیرا آنها در عالمِ عملِ جسمانی (عשיה, Asiyah) پوشیده شده‌اند، با این همه به واسطهٔ همین، برعکس، «بالا آمد»؛ حتی بالاتر از عشقِ عظیم یادشده در بالا، از مرتبهٔ ربکا، و غیره.

והגם שמים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה היינו מים רבים דייקא שנמשכו מבחי' הנהר

و هرچند «آب‌های بسیار نمی‌توانند عشق را خاموش کنند»، منظور دقیقاً آب‌های بسیار است که از مرتبهٔ رود کشیده شده‌اند.

אבל כ"ד ספרים דאורייתא הם נמשכים מבחי' ותרד העינה שהמעייין נמשך מבחי' סדכ"ס [סבה דכל סבות] ממש כמ"ש הנה אנכי נצב על עין המים ולכן עי"ז ירוו צמאון האה"ר [האהבה רבה] ולכן אדרבה המעייין הוא נראה קטן יותר מהנהר

اما بیست و چهار کتاب توره از مرتبهٔ «به چشمه فرود آمد» کشیده می‌شوند، زیرا چشمه از همان مرتبهٔ علتِ همهٔ علت‌ها سرچشمه می‌گیرد، چنان‌که نوشته شده است: «اینک من (אנכי, Anochi) کنار چشمهٔ آب ایستاده‌ام»؛ از این رو، به واسطهٔ این، تشنگیِ عشقِ عظیم سیراب می‌شود. و برعکس، چشمه کوچک‌تر از رود به نظر می‌رسد؛

היינו משום שהוא קרוב יותר לבחי' אנכי סדכ"ס [סבה דכל סבות] ע"כ יש בו הבטול יותר דכל הקרוב קרוב קמי' [קמיה] כו' וכמאמר אין זולתך לחיי עוה"ב [עולם הבא] אפס בלתך כו'.

یعنی چون به مرتبهٔ **אנכי**، علتِ همهٔ علت‌ها، نزدیک‌تر است، خودنفی‌گری (ביטול, bittul) در آن بیشتر است، زیرا هرچه نزدیک‌تر باشد، نزد او نزدیک‌تر است، و غیره؛ و چنان‌که در گفتار آمده است: «برای حیاتِ جهان آینده هیچ‌کس جز تو نیست؛ هیچ‌چیز جز تو نیست، و غیره.»

אבל באמת בודאי הרי מקור מוצא המים הוא מהמעייין וממנו נמשך להנהר כמ"ש המשלח מעינים בנחלים.

اما در حقیقت، بی‌تردید سرچشمه‌ای که آب از آن بیرون می‌آید، چشمه است و از آن [آب] به رود راه می‌یابد، چنان‌که نوشته شده است: «او چشمه‌ها را به نهرها می‌فرستد.»

23 וגם מי מעייין נק' מים חיים כו'. ובוז יבוזו כמאמר שיננא חטוף ואכול חטוף וברוך דהיינו כמ"ש לכו לחמו בלחמי וכמ"ש פי פערתי ואשאפה כו'. עמא פזיזא כו'.

همچنین، آب چشمه را «آب زنده» می‌نامند، و غیره. و «**בוז יבוזو** (boz yavuzu؛ «غارت خواهند کرد»)» بر اساس این گفته است: «ای تیزهوش، بقاپ و بخور، بقاپ و برکت بگو»؛ یعنی همان‌گونه که نوشته شده است: «بیباید، از نائم بخورید»، و همان‌گونه که نوشته شده است: «دهانم را فراخ گشودم و نفس‌نفس زدم، و غیره»؛ «مردمی شتاب‌زده، و غیره».

ولכן נרמז ג"כ נסוך המים בחג בלשון בוז יבוזו כמ"ש בזוהר דהיינו כי בקרבנות דיום שני וששי ושביעי נרמז נסוך המים כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] נאמר בשני ונסכיהם כו'.

و ازاین‌رو، نثار آب در عید نیز در تعبیر «**בוז יבוזو**» به آن اشاره شده است، چنان‌که در زوهار (זהר) آمده است. یعنی در قربانی‌های روزهای دوم، ششم و هفتم، به نثار آب اشاره شده است؛ چنان‌که حکیمان ما گفتند: «در روز دوم، عبارت "و نثارهایشان" آمده است، و غیره.»

24 ושני וששי ושביעי הם אותיות בוז. והיינו משום שזהו ג"כ ע"ד ביזה הנ"ל להשקיט רשפי אש האהבה שבמזבח שהוא ע"י נסוך המים מהמעייין כמ"ש ושאתם מים בששון כו'

و «دوم»، «ششم» و «هفتم» [ב, ו, ז (bet, vav, zayin)] حروف «غنیمت» (boz, بوز) هستند. و این نیز از همان سنخ «غنیمت» یادشده در بالا است: فرونشاندن شراره‌های آتشین عشقی که بر مذبح است؛ عشقی که با نثار آب از چشمه فرومی‌نشیند، چنان‌که نوشته شده است: «و با شادی آب خواهید کشید، و غیره.»

ولכן נסוך זה דוקא אחר עשי"ת [עשרת ימי תשובה] שהיא תגבורת האהבה בבחי' תשובה ועמד לא חפצתי כו' ע"ד והנה רבקה יוצאת כנ"ל.

ازاین‌رو، این نثار آب مشخصاً پس از ده روز بازگشت (תשובה, teshuvah) انجام می‌شود؛ روزهایی که شدت‌گرفتن عشق در مرتبه **تשובה** است، با این گفته که «و جز تو هیچ نمی‌خواهم، و غیره»؛ و این از همان سنخ «و اینک، ریوکا (רבקה) بیرون آمد» است، چنان‌که در بالا گفته شد.

25 ועי"ז אח"כ דוקא נמשך בחי' ותרד העינה ותמלא כדה וכמש"ל [וכמה שכתוב לעיל] **ולכן היה בזה שמחה רבה ועצומה כו'.**

و به واسطهٔ این، تنها پس از آن است که مرتبهٔ «او به چشمه فرود آمد و کوزه‌اش را پر کرد» نازل می‌شود، چنان‌که پیش‌تر توضیح داده شد؛ و از این‌رو، در این امر شادی‌ای بزرگ و بسیار عظیم بود، و مانند آن.

וגם כי זהו כמו בחי' הון ביתו ממש שהוא גנוז באותיות התורה שהרי לא נתפרש בתורה בפ' מצות ניסוך המים

و نیز از آن‌رو که این، همچون خودِ مرتبهٔ «ثروتِ خانهٔ او» است که در حروفِ تورا پنهان است؛ زیرا فرمانِ الهیِ نثارِ آب (מצוה, mitzvah) در تورا به‌صراحت بیان نشده است،

רק שחז"ל [שחכמינו זכרונם לברכה] **גילו לנו זה שהוא מרומז בתורה המ"ם ביום שני. והיו"ד ביום ששי. והמ"ם בשביעי. וזהו הון ביתו הגנוז ומוטמן כו'.**

بلکه حکمای ما آشکار کردند که این امر در تورا به آن اشاره شده است: حرفِ م (מ, mem) در روز دوم، حرفِ ی (י, yud) در روز ششم، و حرفِ م (מ, mem) در روز هفتم. و این همان «ثروتِ خانهٔ او» است که پنهان و نهفته است، و مانند آن.

26 ועכ"ז [ועם כל זה] **יובן מ"ש נשאו נהרות קולם ישאו נהרות דכים ופי' בזוהר פ' וארא (דף כ"ג ע"א) אינון נהרות כמד"א** [כמה דאת אמר] **ונהר יוצא מעדן וגו'**

و با وجودِ همهٔ این‌ها، آنچه نوشته شده است فهمیده می‌شود: «رودها آواز خود را برافراشته‌اند؛ رودها **دכים** (dochyam؛ [کوبش موج‌هایشان]) را برخوانند افراشت.» و زوهر (זהר) در پاراشای وائرا (صفحة 23a) توضیح می‌دهد: «این‌ها همان رودها هستند، چنان‌که گفته شده است: «و رودی از عدن بیرون آمد، و غیره...»»

وهיינו בחי' בינה שע"י ההתבוננות בגדולת א"ס ב"ה נולד' רשפי אש האהבה לדבקה בה'. וזהו נשאו נהרות קולם והוא ההעלאה מלמטה למעלה.

و این همان مرتبهٔ فهم (בינה, Binah) است؛ زیرا از راه تأمل در عظمتِ بی‌نهایتِ مطلق (אין סוף, Ein Sof)، که متبارک است، شراره‌های آتشینِ عشق زاده می‌شوند تا به **ה'** بپیوندند. و این است معنای «رودها آواز خود را برافراشته‌اند»: این همان صعود از پایین به بالاست.

וכן בתרגום קלהון בשירתא הרי קול זה הוא בחי' השיר שהוא העלאה כנודע מענין השיר שהלויים אומרים ואח"כ נמשך עי"ז המשכה מלמעלה למטה.

ו نیز ترگوم [چنین ترجمه می‌کند]: «صدایشان در سرود». این صدا همان مرتبهٔ سرود است که صعود به‌شمار می‌آید، چنان‌که از سرودی که لاویان می‌خوانند دانسته می‌شود؛ و پس از آن، به‌واسطهٔ این، فرودآوری از بالا به پایین صورت می‌گیرد.

27 וכמ"ש"ל [וכמה שכתוב לעיל] שע"י והנה רבקה יצאת בבחי' העלאה עי"ז אח"כ ותרד העינה ותמלא כדה כנ"ל וכמ"ש אם ישים אליו לבו רוחו ונשמתו אליו יאסף.

و چنان‌که پیش‌تر توضیح داده شد، به‌واسطهٔ «و اینک ریوکا (רבקה) بیرون آمد» در مرتبهٔ عروج، پس از آن «به چشمه فرود آمد و کوزهٔ خود را پر کرد»، چنان‌که پیش‌تر گفته شد؛ و چنان‌که نوشته شده است: «اگر دلش را به سوی او متوجه سازد، روح و نفسش به سوی او گردآورده خواهد شد.»

וזהו ישאו נהרות דכים ותרגומו יקבלון נהרותא אגר שבחיהון שהשכר הוא ההמשכה מאוא"ס [מאור אין סוף] המלוכש בתורה חכים ולא בחכמה ידיעא שהיא למעלה מבחי' הבינה וההשגה.

و این است معنای «رودها دכים (dochyam)؛ زلالی و روشنی» خود را برمی‌افرازند؛ و ترجمهٔ آرامی آن چنین است: «رودها پاداش ستایش‌هایشان را دریافت خواهند کرد»: پاداش، فرودآمدن نور بی‌پایان (اور אין سوف، Or Ein Sof) است – متبارک باد – که در تورا پوشیده است؛ این نور «حکیم است، اما نه با حکمتی شناخته‌شده» و فراتر از مرتبهٔ فهم (בינה، Binah) و ادراک است.

وهוא ע"ד השולח מעינים בנחלים. וכדפי' בזוהר פ' חוקת (דף קפ"א ע"א) ונק' דכים לשון צלילות ובהירות כמו מר דרור ומתרגמין מירא דכיא.

و این به‌سان «چشمه‌ها را در نهرها روانه می‌سازد» است، چنان‌که در زوهار (זהר)، پاراشات خوکات (page 181a) توضیح داده شده است. و آن را «دכים» می‌نامند؛ واژه‌ای که بر زلالی و روشنی دلالت دارد، مانند «مَرَّ خالصة» (מר درور، mar deror) که آن را [به آرامی] «میرا دَخیا» (میرا دכیا، mira dachya) ترجمه می‌کنیم.

וזה מורה על הלכות התורה כמ"ש במ"א בענין מרדכי וכן הוא לי' [לשון] טהרה כמו על איל קמצא דכן دهיינו המשכת ח"ע [חכמה עילאה] בתורה הוא לברר הטהור מן הטמא.

و این به احکام تورا اشاره دارد، چنان‌که در جای دیگری دربارهٔ موضوعِ مردخای (מרדכי) توضیح داده شده است. این واژه همچنین بر پاکی دلالت دارد، مانند عبارت «دربارهٔ اییل کامتسا (ایل کמצا، ayil kamtza) [ملخ] که پاک است (دכן، dachan)»؛ یعنی فرودآمدن حکمت برین (חכמה، Chochmah) در تورا برای جداکردن پاک از ناپاک است.

28 ונק' דכייך ומסאבין. וגם דכים דך ים היינו כד הנמשך מים החכ' [החכמה] כמ"ש ותמלא כדה כו'.

و آن‌ها را «پاک و ناپاک» می‌نامند [دכיין ומסאבין, dachyan u'mesaavin]. همچنین «دכים» (dochyam) همان «دך یم» (dach yam) است؛ یعنی کوزه‌ای (כד, kad) که از دریای حکمت (חכמה, Chochmah) برکشیده می‌شود؛ چنان‌که نوشته شده است: «و کوزه‌اش را پر کرد و...»

וגם דכים לי' [לשון] عומק ושפלות כדפרש"י [כדפירש רש"י / כדפירוש רש"י] שהוא בחי' השוב ובטול שאחר הרצוא. וכתیب ואת דכא ושפל רוח וכמ"ש במ"א ע"פ ונשב בגיא כו'

همچنین، «دכים» بیانگرِ عمق و فروتنی است، چنان‌که راشی (رש"י) شرح می‌دهد؛ و این همان مرتبهٔ بازگشت و خودنهی‌گری (بیטול, bittul) است که پس از دویدن می‌آید. و نوشته شده است: «و با شکسته‌دل و فروتن‌روح»؛ و چنان‌که در جای دیگری بر آیهٔ «و در درّه ساکن شدیم و...» شرح داده شده است.

وكم"ש ג"כ אי זה בית אשר תבנו לי כו' ואל זה אביט אל עני ונכה רוח כו'.

و نیز چنان‌که نوشته شده است: «چه خانه‌ای می‌توانید برای من بسازید و...؛ اما به این شخص می‌نگرم: به تهیدست و شکسته‌روح و...»

29 והדר מפרש מהו מעלת השכר הזה מקולות מים רבים אדירים כו' אדיר במרום כו'. ופי' כמ"ש בפע"ח

[בפרי עץ חיים] שער היוכ"פ [היום כפור / היום הכפורים] פ"ג [פרק ג'] כי יש קולות עליונים שמהן ניזונים או"א [אבא ואימא] כו' ע"ש.

و سپس [آیه] توضیح می‌دهد که برتری این پاداش چیست: «بیش از آوازه‌های آب‌های بسیار نیرومند و...؛ مقتدر در بلندی‌ها و...». و توضیح آن همان است که در پری عتس حاییم (פרי עץ חיים)، שער יום הכיפורים، فصل ۳، شرح داده شده است: آوازه‌های عالم بالا وجود دارند که پدر و مادر (אבא ואמא, Abba v'Imma) از آن‌ها تغذیه می‌کنند و...؛ به آنجا بنگرید.

ועמ"ש ע"פ וכל העם רואים את הקולות כו' וזהו עדותיך נאמנו מאד לביתך נאווה קודש. עד"מ בחכמה

יבנה בית דקאי על תיבות ואותיות התורה שנמשכו ונבנו ע"י ח"ע [חכמה עילאה].

و نیز بنگرید به آنچه دربارهٔ آیهٔ «و همهٔ مردم آوازه‌ها را می‌دیدند و...» شرح داده شده است. و این همان است: «گواهی‌های تو بسیار استوارند؛ قدوسیت زینندهٔ خانهٔ توست»؛ به‌عنوان تمثیل، [چنان‌که آمده است]: «خانه با حکمت ساخته می‌شود»؛ مقصود از آن، واژه‌ها و حروف تورا است که به‌واسطهٔ חכמה برتر فرود آورده و ساخته شده‌اند.

30 ועדותיך נאמנו. עדות לשון דעת היא כמ"ש ובדעת חדרים ימלאו כל הון יקר הנק' הון ביתו.

«גواهی‌های تو قابل اعتمادند»: واژه «گواهی» (עדות, eidus) بیانگر شناخت (דעת, Daas) است، چنان‌که نوشته شده است: «و با شناخت، حجره‌ها از همه دارایی‌های گران‌بها پر می‌شوند»؛ این دارایی «ثروت خانه او» نامیده می‌شود.

وזהו לביתך נאווה קדש. שהוא המשכה מבחי' קדש העליון אור א"ס ב"ה. ה' לאורך ימים הוא כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] על אלה השביעי יום שכולו ארוך.

و این است: «قدوسیت، خانه تو را می‌زیبد»؛ این فرودآمدنی است از مرتبه (בחינה, bechinah) قدوسیت برین، نور بی‌پایان (אור אין סוף, Or Ein Sof)، متبارک باد. «ה'، برای درازی روزها» همان‌گونه است که حکمای ما درباره هزاره هفتم گفته‌اند: «روزی که سراسر دراز است.»

31 והענין הוא כי פי' כולו ארוך היינו שגם בתחלתו הוא ארוך. ולכאורה אין לשון אריכות נופל רק בסיום וסוף ולא בתחלה. ואיך כולו ארוך גם בתחלתו.

و مقصود این است که «سراسر دراز» یعنی حتی در آغازش نیز دراز است. اما ظاهراً وصف «درازی» تنها بر پایان و انتها اطلاق می‌شود، نه بر آغاز؛ پس چگونه می‌توان گفت «سراسر دراز» است، حتی در آغازش؟

אך הכוונה שיהיה גילוי אור א"ס ב"ה המשובש בסתר עליון שנק' אריך אנפין כמ"ש ארך אפים כו'.

اما مقصود آن است که نور بی‌پایان (אור אין סוף, Or Ein Sof)، که متبارک باد، و در نهان برین پوشیده است، آشکار شود؛ نهانی که «چهره دراز» (אריך אנפין, Arich Anpin) نام دارد، چنان‌که نوشته شده است: «دیرخشم (ארך אפים, erech apayim)، و غیره.»

ונק' אריך אנפין היינו שיכול לימשך גם למטה בעשי' [בעשיה] כי קמיה ית' שוה ומשוה רוחניות וגשמיות

و این مرتبه «چهره دراز» نام دارد؛ یعنی می‌تواند تا پایین، در عالم عمل (עשיה, Asiyah) نیز امتداد یابد، زیرا در برابر او، متبارک باد، روحانیت و مادیت یکسان‌اند و او آن دو را یکسان می‌سازد.

ולכן יהיה הגילוי למטה ביחו"ת [ביחודא תתאה] כמו ביחו"ע [ביחודא עילאה] (ועמ"ש ע"פ ועתה יגדל נא כו' כאשר דברת לאמר ה' ארך אפים כו')

و ازاین‌رو، آشکاری در پایین، در یگانگی فروتر (יחודא תתאה, yichuda tata'ah)، همچون یگانگی برتر (יחודא עילאה, yichuda ila'ah) خواهد بود. (و بنگرید به آنچه درباره آیه «و اکنون، لطفاً، [نیرو] بزرگ شود، و غیره، چنان‌که سخن گفتی و فرمودی: ה' دیرخشم است، و غیره» توضیح داده شده است.)

וע"כ כולו ארוך בתחלה כמו בסוף שהוא גילוי בחי' שאין לו תחלה ואין לו תכלה ועד"ז הוא מארז"ל
[מאמר רבותינו זכרונם לברכה] **כסא דמלכא משיחא מחזיק רכ"א לוגין שאין לו פי' ע"פ פשוטו כלל מהו ענין**
רכ"א לוגין דוקא.

و از این رو، «سراسر دراز» است، در آغاز همانند پایان؛ زیرا آشکارگی مرتبه‌ای است که نه آغازی دارد و نه پایانی. و در همین راستا، این گفته حکیمان ماست: «جام پادشاه **مשיח** (Moshiach) دویست و بیست و یک لوگین (لוגין, lugin؛ واحدهای اندازه‌گیری حجم مایعات) در خود جای می‌دهد؛ سخنی که بر اساس معنای ظاهری‌اش هیچ توضیحی ندارد: چرا مشخصاً دویست و بیست و یک لوگین؟

אלא הכוונה שהכוס הוא הכלי לגילוי אוא"ס [אור אין סוף] **ב"ה ויהיה הגילוי בו מבחי' ארך אפים כו'**
כנ"ל:

بلکه مقصود آن است که جام، ظرفی برای آشکارگی **اور אין סוף** **ب"ה** است، و آنچه در آن آشکار خواهد شد از مرتبه «**ארך** **אפים**، و غیره» خواهد بود، چنان‌که پیش‌تر گفته شد.

دربارهٔ این نسخه

.the English translation و This edition contains the Hebrew text

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

.Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0>

ترجمه و شرح انگلیسی: با کمک هوش مصنوعی (openai/gpt-6-luna-pro:batch) برای likuteitorah.com تهیه شده و با متن عبری و سفاریا مقابله شده است؛ هنوز ویراستار انسانی آن را بازبینی نکرده است. لطفاً هر مطلب مهمی را با متن عبری مقابله کنید.

ربه خواست که ماماریم پارشای آن هفته، «پارشای حسیدی»، در همان هفته و در طول هفت روز آن آموخته شوند (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306–309 /parsha). چرا آن را بیاموزیم و برکات ربه: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha

پروژه‌ای رایگان و غیرتجاری؛ هیچ‌چیز در اینجا فروخته نمی‌شود. وابسته به Kehot, Sefaria یا کتابخانهٔ لوباوویچ نیست. © likuteitorah.com

از likuteitorah.com/fa/torah-ohr/toldos/2/

تقدیم به افتخار

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

پدر ربه، رب لیوی بیتسخاک